



Cesta človeka k Bohu: Prebudenie

Izaiáš 27: 19; Efezanom 5: 13-14

V pôstnom období by sme chceli hľadať našu cestu k Bohu. Rozprávali sme už o tom, aký je Boh, kto je to Kristus aj o tom, kto je to vlastne človek. Ako sa však človek môže dostať k Bohu? Na túto cestu si teda zoberieme sprievodcu. Týmto sprievodcom bude Evelyn Underhillová a jej kniha *Mystika*, čo je základné dielo v oblasti hlboknej duchovnej cesty k Bohu. K českému vydaniu tejto knihy napísal dlhý predhovor Tomáš Halík. Pripomína tam, že dnes pozorujeme obrovský záujem o mystiku, čo je jedným zo znamení doby. Popri odvrátení sa od náboženstva a sekularizácii spoločnosti, vidíme aj obrátenie sa k rôznym formám religiozity. Žijeme tak v sekulárnej aj religióznej spoločnosti.

- *Súhlasíš s Halíkovým pozorovaním? Je naša doba aj sekulárna aj religiózna? Kde to vidíš alebo nevidíš?*
- *Čo si myslíš o mystike? Dá sa jej rozumieť ako hlbokej ceste k Bohu? Láka Ťa táto cesta alebo odrádza?*

Cesta k Bohu podľa Evelyn Underhillovej má päť stupňov: prebudenie, očistenie, osvietenie, temná noc duše, zjednotenie. Je to ako stúpanie po špirálovitom schodisku medzi svetlom a tieňom. Prebudenie je teda prvým stupňom. Začiatok skutočne hlbokej premeny. Underhillová hovorí, že ide o presun záujmu na novo objavený objekt mimo nás. Ide o zbavenie sa sebastrednosti. Človek je zrazu pohltý záujmom o niečo vyššie, čo začne meniť jeho preferencie. Prebudenie obráti život človeka iným smerom.

- *Čo si myslíš o názore Underhillovej, že cesta k Bohu je striedaním svetla a tieňa? Je to aj Tvoja skúsenosť?*
- *Ako sa pozeráš na prebudenie? Je to náhla skúsenosť, ako hovorí Underhillová?*

Tí, ktorí ležia v prachu sa prebudia, hovorí prorok Izaiáš. Prach je symbolom pádu človeka. Had sa bude za zlo a pobláznenie, ktoré spôsobil plaziť celý život v prachu. Človek, ktorý sa pre zlo slobodne rozhodol, je prachom a do prachu sa na konci svojho života navráti. Smrteľnosť a hriešnosť sú tým prvým rozmerom, ktorý človek pri prebúdzaní zreteľne zažíva.

Prach je slovíčko, ktoré spája tento starý text, tému prebudenia i pôstne obdobie, ktoré sme v stredu práve začali. Na populcovú stredú sa po stáročia stretávajú kresťania pri rituáli popola, kedy si na čelo robia populcový kríž a počujú slová kňaza: prach si a na prach sa obrátiš. Pôstne obdobie je práve časom, kedy našu hriešnosť a smrteľnosť zakúšame omnoho silnejšie. Nie je to však znakom depresie a beznádeje. Prebudiť sa totiž dá, len pokiaľ najskôr ležíme v prachu. Povstať je obrazne možné len vtedy, keď máme na čele popol v tvare kríža.

- *Ako Ty prežívaš pôstne obdobie? Robíš niečo špeciálne, čo Ťa môže priblížiť k Bohu?*
- *Čo si myslíš o symbole prachu v súvislosti s prebudením človeka? Dá sa povstať len z prachu?*

Druhý, novozákonný text nám predstavuje svetlú stránku prebudenia. Do našej tmy zažiari Kristus. Pri prebudení nám Kristus zažiari nadovšetko. To je to prebudenie v životoch mystikov aj obyčajných ľudí, ktoré sa prejavuje radostnou bážňou pred Bohom, ktorý ma osvietil alebo vášnivou láskou k tomu, ktorý si ma zamiloval.

- *Akú skúsenosť s prebudením máš Ty? Išlo o spojenie prachu a Krista?*



Na začiatku pôstneho obdobia môže byť dnešné slovo Božím oslovením pre každého. Všetci potrebujeme prebudenie. Tí, ktorí keď som rozprával o skúsenostiach svätcov aj o skúsenosti svojej, zistili kdesi v svojom srdci, že oni takéto prebudenie vlastne nikdy nezažili, ale chceli by. Patrí však tiež nám, ktorí sme také prebudenie raz zažili, ale teraz je len vyblednutou spomienkou niekde v zastrčenom kúte našej mysle. Slová listu Efezanom hovoria presne do tejto situácie. Sú to slová napísané kresťanom, tým, ktorí sú v prvej kapitole opísaní ako svätí so všetkými tými špeciálnymi privilégiami ako je posadenie s Kristom na nebesiach, posvätenými krvou Krista, a tak ďalej. Títo svätci však spia a potrebujú zobudiť. Čo keď potrebujeme zobudiť aj my?

Josef Sýkora

17. februára 2013